

032867

Sak

Innberetning v/ Hein Bjartmann Bjerck

31.10.84

innberetningsdato

Søre Holmefjord

gnr. 14 bnr. 3 fk.nr.

gardsnavn

Fusa

Hordaland

kommune

fylke

Johannes H.Holmefjord

5648 Holmefjord

eier/bruker

postnummer/adresse

Ang. Utgravning av kulturlag i heller, 24.-28.5.1984

dato

Innhold:

1. Sammendrag
2. Innledning, målsetting for undersøkelsen
3. Feltarbeidet
4. Undersøkelseresultater
 - 4.1. Kulturlagets utstrekning
 - 4.2. Stratigrafi og vertikal funnfordeling
 - 4.3. Funnmaterialet (Aks.nr. 1984/24)
 - 4.4. Strukturer
5. Vurdering av undersøkelseresultater
 - 5.1. Datering
 - 5.2. Om bruken av helleren
6. Vedlegg.

1. Sammendrag:

Den 9.5.1984 fant grunneier Johannes H. Holmefjord rester av et menneskeskjelett i en heller like ved gårdstunet. Skjelettet har tilhørt en 30-40 år gammel mann. Ved en befaring på stedet 16.5 ble det registrert rester av et ca. 40 cm tykt kulturlag i helleren. Faren for utrasing var stor, og det ble foretatt en mindre utgravning i tiden 24.-28.5.

Kulturlaget representerer to faser: Fase I, trolig folkevandringstid (spannformet keramikk, kullgrop) og Fase II, middelalder (jernslag, jern-artefakter, bryner, riflete baksteheller). Det er få holdepunkter for å vurdere de to fasenes varighet. Fase I kan representere en spesialisert økonomisk enhet innenfor en redistributiv økonomisk struktur, muligens regulær gårdsdrift på stedet. Det synes rimelig at det har eksistert gårdsbosetning i området i middelalder. Helleren kan ha fungert som kombinert smie/ildhus for en gård i nærheten. Skjelett-delene ble oppdaget etter at massene var tatt ut fra helleren. Massene som inneholdt skjelett-deler tyder på at den døde har vært gravet ned i forvittringsgrusen under selve kulturlaget. Det er uråd å si hvilket nivå graven er nedskåret fra, forholdet mellom skjelettet og kulturlaget i helleren kan ikke avklares før resultatet fra 14C-dateringen foreligger.

2. Innledning - målsetting for undersøkelsen:

Foranledning for undersøkelsen er gjengitt i pkt. 1, for nærmere opplysninger se innberetning av 18.5.84 (vedlegg 1).

Gjennom undersøkelsen av kulturlaget søkte man svar på følgende spørsmål:

1: Når og i hvor lang tid har helleren vært brukt?

2: Hvilken funksjon har helleren hatt?

3: Var det mulig å få nærmere informasjon om forholdet mellom skjelettfunnet og kulturlaget i helleren?

Bevaringsforholdene i huler og hellere er gjennomgående svært gode. Man håpet derfor at utgravningen ville resultere i et beinmateriale som kunne gi nærmere opplysninger om bruken av helleren. Ved befaringen ble det registrert en god del slag i kulturlaget. Forhistoriske jernvinner/smieplasser i lavlandet er svært sjeldne, og det ble lagt vekt på å klargjøre

alderen på denne aktiviteten i helleren.

3. Feltarbeidet.

Feltarbeidet ble foretatt i tidsrommet 24.-28.5.84. Arbeidet ble utført av O.J.Skagen og H.Bjerck. Det ble brukt 6 d.v. i felt.

Koordinatsystemet ble lagt opp med en x-akse tilnærmet parallelt med bakveggen i helleren, orientert magnetisk NØ 42°. Det ble gravet i alt 3,85 m² av kulturlaget, og et prøve-stikk uten funn i 58,6x/51,8y. Enhetene 50x/52y og 51x/51y ble såldet, men svært få funn ble gjort ved såldingen. Det ble derfor besluttet å grave de resterende enheter uten sålding.

Det var i utgangspunktet ingen synlige stratigrafiske skiller i kulturlaget, og det ble derfor gravet i vannrette mekanske lag etter bøttetellingsprinsippet:

Lag	Antall bølter	
	50x/52y (0,4m ²)	51x/51y (0,65m ²)
Topplag	2	4
Lag 1	3	6
Lag 2	2	6
Lag 3	1	6
Lag 4	2	Fast fjell

Etter gravingen av disse enhetene ble det observert stratigrafiske skiller i kulturlaget. Laginndelingen ble endret for å få bedre samsvar mellom funn og stratigrafi:

Gravningslag 1 tilsvarer stratigrafisk lag 2 (Fase II)
 "- 2 "- "- lag 3
 "- 3 "- "- lag 4 (Fase I).

Lagene er stedvis underoppdelt, dette er angitt ved bokstaver (se profilskisse, vedl. 9). Det ble innsamlet ialt 5 trekullprøver for radiologisk datering. Uttaks-sted og kontekst er gjengitt i vedl. 7-9. Prøve nr.2 er tatt ut fra et 7 cm tykt lag like under en større helle i toppen av gravningslag 2. Prøve nr. 3 er fra kullstripen nederst i kulturlaget. Prøve nr. 1/1-3 og prøve nr. 3 burde således gi et bilde av alder og varighet for Fase I. Prøve nr. 2 forventes å angi etableringstidspunktet for Fase II. Funnmaterialet fra utgrav-

ningen representerer tilfredsstillende dateringsholdepunkt i denne omgang, og det er derfor ikke søkt om datering av trekullprøvene. Det er derimot sendt søknad om 14C-datering av skjelettet (vedl. 3).

Øvrig dokumentasjonsmateriale fra undersøkelsen er vedlagt. Det meste av kulturlaget ble fjernet i forbindelse med helleren, som nå er frigitt (sml. vedl.1, s.3).

4. Undersøkelsesresultater.

Tiden til bearbeiding av materialet har vært knapp og denne gjennomgangen blir følgelig summarisk. Informasjonen som er gitt i forbindelse med funngjennomgangen er basert på inntrykk fra utgravning og vask av funnene, og er ikke nærmere sjekket. Fremtidige brukere må ha dette i tankene, og ta materialet til selvsyn om større presisjon påkreves. For opplysninger om hellerens utseende og topografiske beliggenhet henvises til vedl. 4-6 og 10.

4.1. Kulturlagets utstrekning.

Hellerlaget var for en stor del fjernet før undersøkelsen, og kulturlagets nøyaktige utbredelse er usikker. Området mellom dråpefall/bergvegg i kulturlagsnivå er ca. 21x3 m, ca. 50 m² (vedl. 5). Langs bakveggen i helleren kunne det skimtes en mørk, vannrett stripe, tydeligvis en rest av kulturlaget. Det var imidlertid vanskeligere å fastslå hvor langt ut kulturlaget har nådd. Opplysninger fra grunneiger tyder på at dråpefallet og hellergulvets yttergrense har vært noenlunde sammenfallende før masseuttaket i 1984. Det er imidlertid usikkert hvor mye som ble fjernet i forbindelse med etableringen av gårdstunet i 1902.

Ut fra lengden av den trekullholdige stripen i hellerens bakvegg, og avstanden mellom bakvegg og dråpefall, er det rimelig å anslå kulturlagets opprinnelige areal til rundt 50 m². Det er ikke grunnlag for å vurdere utbredelsen for de ulike fasene i kulturlaget.

4.2. Stratigrafi og vertikal funnfordeling.

Lagfølgen i hellergulvet er gjengitt i snitt-tegninger langs 51x, 52x og 54x (vedl. 9). I 51x-snittet synes kulturlaget

å være relativt homogent, med en markert trekullhorisont nederst. I 52x og 54x-snittet finnes imidlertid flere lag av ulike karakter:

Stratigrafisk lag 1: Gresstorv.

Stratigrafisk lag 2: Sandig mørkebrun jord med relativt høyt trekull-innhold. Laget synes relativt homogent, og med unntak av endel heller er det lite stein. Funnmaterialet (lag 1) karakteriseres ved jernslag, artefakter av jern, bryner og riflede baksteheller (Fase II). Skillet mellom 2 og 3 er diffust.

Stratigrafisk lag 3: Sandjord, lysere brun og med mer minerogent materiale enn i ovenforliggende lag, spredt trekull. Noen få Fase II-elementer ble funnet i øverste del (lag 2a). Skillet mellom lag 3 og 4 er diffust.

Stratigr. lag 4: Brunsvart sandjord med svært mye trekull og kantet stein, tydeligvis ildskjørnet. I nederste del fantes en markert trekullhorisont. I 54x-snittet er en kullgrop dokumentert. I laget ble det funnet skår av spanformede leirkar (lag 3). Tre skår fra bunnen av et slikt kar fantes i overkant av kullgropen (vedl. 8 og 9).

Stratigr.lag 5: Lyst, gulbrunt forvitningsmateriale fra underliggende glimmerskifer. Bergoverflaten er svært forvitret, og grensen mellom forvitningsmateriale og fast fjell er diffus. Det ble ikke registrert artefakter i dette laget.

Forskjellene innenfor kulturlaget tolkes som resultat av ulike bruk av helleren gjennom tidene, og lagskillene har således kulturhistorisk betydning. Denne tolkningen underbygges ved forskjellene i funnsammensetning og funnmengde. Stratigrafisk lag 4 representerer den eldste bosetningsfasen i helleren (I); lag 2 tilsvarer den yngste fase (II). Det er usikkert om helleren har vært forlatt i tidsrommet mellom fase I og II. Stratigrafisk lag 3 kan representere et tidsrom med begrenset bruk av helleren.

4.3. Funnmaterialet (Aks.nr. 1984/29).

Fase I: Fra nederste del av kulturlaget er det funnet 8-10 skår fra spanformede leirkar. Tre flate, tykke skår (53,9x/51,4y) er tydeligvis fra bunnen av et relativt stort flåtbunnet kar. Et randskår (løsfunn) og et skår med dekor

er registrert.

Fase II: Funnmaterialet fra øvre del av kulturlaget er større og mer variert. Det er særlig mengden av jernslag som er iøyenfallende. Her finnes både små glassaktige klumper og større kaker med metallisk slag. På mange av klumpene finnes rester av brent leire. Blant jernartefaktene er det identifisert en rekke nagler. Av bryner finnes et gjennomboret nålebryne, og flere brede bryner med slipeflater. Under en større stein ble det funnet flere fragmenter av samme riflede bakstehelle (53x/51,4y). Et flatt stykke kobber/bronse er også innsamlet.

Bevaringsforholdene i helleren synes å være gode. Til tross for dette ble det ikke observert nevneverdige forekomster av bein i sikker kontekst.

Skjelettet fra helleren er analysert av R.W.Lie, Zool..Mus., rapport vedlagt (nr.2). For ytterligere informasjon om funnet henvises til funnkatalog under arbeid v/Signe Hvoslef Krüger.

4.4. Strukturer.

Kullgropen fra Fase I er gravd ca. 25 cm ned i undergrunnen. Gropa synes å være oval, lengdeaksen er ca. 120 cm (vedl. 7 og 9). I-gropa finnes mye skjørbrent stein, nederst er et markert trekull-lag.

Mangel på markerte askelag taler i mot at gropa er et åpent ildsted. Det synes rimeligere å tolke gropa som en kokegrop hvor brenselet forbrennes med minimal lufttilførsel og dermed forkulles. Gropa kan meget godt ha hatt matlagningsfunksjon til tross for manglende beinmateriale.

5. Vurdering av undersøkelsesresultater.

5.1. Datering.

Fase I: Kullgroper liknende den som er dokumentert fra Fase I er særlig vanlig i eldre jernalder. Skårene fra spanntformede leirkar indikerer at Fase I ligger innenfor siste del av denne perioden, ca. 200-600 år e.Kr.f. Det dekorerte keramikkskåret er trolig fra 4.-5.årh. e.Kr.f. (pers.medd. B.Myhre). Det er ikke grunnlag for å vurdere varigheten for Fase I.

Fase II: De riflede bakstehellene fra øverste del av kulturlaget antyder at Fase I ligger innenfor middelalder, ca. 1050-1550 e.Kr.f. (Weber 1984). Det er få holdepunkter for å vurdere bruksfasens nøyaktige alder og varighet innenfor denne rammen.

Skjelettet: Undersøkelsen ga ingen nye holdepunkter i vurderingen av skjelettets alder. Tidligere tolkning står derfor fast: Skjelettet har ligget under kulturlaget. Det synes mest rimelig å knytte skjelettet til Fase I, folkevandringsringtid (sml. vedl. 1 og 3). Resultatet fra den radiologiske aldersbestemningen må imidlertid bli avgjørende i dette spørsmålet.

5.2. Om bruken av helleren.

Trekk ved det samlede funnmaterialet fra vest-norsk eldre jernalder antyder et samfunn med økonomiske og politiske sentra, og en redistributiv økonomisk struktur. Et slikt samfunn gir rom for menneskegrupper som helt eller delvis er knyttet til produksjon av spesielle varer; produkter som ofte ikke har ernæringsverdi. For å få dekket sitt årlige behov for matvarer og utstyr må spesial-produsentene være del av et større økonomisk system der slike varer finnes. De økonomiske og politiske sentra tenkes å koordinere denne flommen av varer.

Den eldste fasen i Holmefjordhelleren kan representere en eller flere spesial-aktiviteter innenfor en slik økonomisk struktur. Stedet synes å være aktuelt både som fangst- og beite-område. Mangel på vanlige gravminner i området utelukker ikke at helleren har vært brukt av en fastboende, sjølberget økonomisk enhet på stedet. Ved regulært gårdsbruk synes det imidlertid noe urimelig at man har holdt til i selve helleren.

Materialet fra Fase II synes å gi flere holdepunkter om hvilke aktiviteter man har utført her. De mange små glassaktige slagglumpene er et relativt sikkert tegn på at det har vært en smie her i middelalderen. Utvinning av jern ville trolig ha medført større slaggmengder enn det som er registrert i helleren. Bakstehellene har tidlig vært brukt til baking av flatbrød o.l. (Weber 1984). En mulig tolkning er at helleren har fungert som kombinert smie/ildhus, og har hatt til-

knytning til et nærliggende gårdsbruk. Gårdstunet (14/3) ble etablert her i 1902. I følge grunneieren er gårdsbruket 14/2 en god del eldre, muligens var dette etablert allerede i middelalder.

Referanser:

Weber, B. 1984: "I Hardanger er Quernberg og Helleberg..... og Hellene, det er tyndhugne Steene, bruker man til at bage det tynde Brød Flatbrød paa." Viking bind XLVII-1983, Oslo 1984.

6. Vedlegg.

- Vedlegg 1. Innberetning fra befaring 16.5.84
2. Rapport fra analyse av skjelettmaterialet, v/Rolf W.Lie, Zoologisk Museum
 3. Kopi av søknad om radiologisk datering av skjelett.
 4. Kart over Holmefjordsområdet M. 1:5000
 5. Planskisse over helleren
 6. Snitt gjennom helleren, 52x
 7. Planskisse fra kulturlag, Fase I
 8. Planskisse fra kulturlag, Fase II
 9. Profiltegninger, 51x, 52x, 54x
 10. (Fotodokumentasjon, i top.ark.)
 11. (Tegninger og notater fra feltarbeidet, i top.ark.)

Bergen, 31.10.1984

Hein B. Bjerck

B 14234.

Lag 1 Spagg ~~triko~~.

53x51y lag 1. 0-20 cm

1 kg. + 0.3

53x51y lag 0-20 cm

1,2 kg.

53x51y lag 2

0.45 kg + 0.35

53x50y lag 1

0.55 kg.

53x52y lag

0.5 kg.

52x51y 0-20 cm.

1,25 kg

52x51y 20-50

1.9 kg. + 0.25

52x50y 0-20 cm la

1 kg. + 0.1

52x50y ~~20-50~~ cm lag 2

1,15 kg. + 0.75 kg + 0.1

50x52y lag 1

0.7 kg + 0.65

51x51y lag

0.05 kg.

51x53y kg 3

0.1 kg

Div.

0.45 kg.

Total

11.95 kg.

Störte stykkel ca. 13 cm st. mal.

LABORATORIET FOR RADIOLOGISK DATERING

Adr. Fysikkseksjonen, Sem Sælandsv. 5
7034 Trondheim - NTH III. (075) 93 310

Vedlegg 3

DF-

FORSLAG OM ¹⁴C-DATERING

(se rettleddning på baksiden)

- Søkerens navn **Hein Bjartmann Bjerck** Stilling **feltleder**
 Adresse **Historisk Museum, postb.25, N-5014 Bergen Univ.**
 Ansvarlig vegleder (for studenter)
ubrent bein fra menneske
- Prøvematerialets art
 Funnsted (kommune, fylke) **S.Holmefjord, Fusa k., Hordaland**
- Antall dateringer **1** Prioriteringsrekkefølge

- Redegjør for formålet med dateringen. Vurder evt. tidligere dateringer for samme formål. Oppgi forslagsnummer (DF-) for disse dateringene.

Under arbeidet med å ta ut masser fra en heller like NV for gårdstunet på S.Holmefjord i mai d.å., støtte grunneier Johannes H. Holmefjord på deler av et menneskeskjelett. Rolf W. Lie, Zool. Mus., Univ. i Bergen, har analysert funnet og kommet til følgende konklusjon: "Skjelettet har tilhørt en mann, neppe over 40 år. Legemshøyden har vært ca. 167cm. Hvirvlene bærer preg av en noe unormal forbening som kanskje ville ha utviklet seg til en ryggglidelse." Historisk Museum, ved undertengede, foretok en undersøkelse på stedet i slutten av mai. I helleren var rester av et ca. 40cm tykt kulturlag. Funn og stratigrafi viste at det har vært bosetning her i folkevandringstid (rundt 500 AD), og i middelalder (etter 1050 AD). Det ble ikke funnet tegn på bosetning i det mellomliggende tidsrom. Området hvor skjelettet ble funnet var dessverre fjernet før undersøkelsen. Grunneieren hadde imidlertid tatt vare på massene hvor skjelett-delene ble funnet. Her fantes ytterligere menneskebein, og disse massene (forts.)

- Prosjektets finansieringskilder: NAVF, Univ.,høgskole,off.museum
 Andre (spesifiser)
- Har søkeren fått utført dateringer siste 5 år? nei, ja
 Oppgi i så fall DF-nr. og hvor resultatene evt. er publisert:
DF 1217, Norsk Geol. Tidsskr., vol. 62, 1982

29.10.1984
Dato

Hein Bjartmann Bjerck
Underskrift søker

Arneby
Underskrift vegleder

RETTLEDNING FOR UTFYLLING

Norges almenvitenskapelige forskningsråd gir en årlig bevilgning for et visst antall ^{14}C -dateringer som har vitenskapelig betydning. For at en datering skal bekostes av denne bevilgning, må oppdragsgiveren være ansatt/tilknyttet NAVF, universitet, høyskole eller offentlig museum, og normalt ikke ha prosjektfinansiering fra annen kilde. Dateringer i forbindelse med NAVF-støttede prosjekter ved andre institusjoner belastes heller ikke oppdragsgiveren. Spørsmålene i dette formular må besvares for at laboratoriets styre skal kunne vurdere hvorvidt foreslåtte dateringer skal bekostes av denne bevilgning.

Dateringssøknader som ikke kan bekostes av forskningsrådets midler, kan også utføres i en viss utstrekning. For slike oppdrag kreves en godtgjørelse, og det er også for disse nødvendig å besvare spørsmål 1 - 4.

I helt spesielle tilfeller kan dateringssøknader innvilges uten godtgjørelse, dersom det ikke er mulig for oppdragsgiveren å finansiere dateringen på annen måte.

De opplysninger som gis her, omfatter hele gruppen av dateringer som er nødvendig for vedkommende forskningsoppgave. Hvis dateringer ikke angår samme forskningsoppgave, må særskilt formular utfylles for hver gruppe.

Dateringer kan ikke ventes utført på kortere tid enn 6 mnd. Om nødvendig kan oppdragsgiveren ta kontakt med laboratoriet for spesiell avtale om leveringstid.

For studenter kreves underskrift av ansvarlig vegleder.

For ytterligere redegjørelse (pkt. 4).

var identisk med forvittringsgrusen som ligger under selve kulturlaget i helleren. Den døde har altså vært gravd ned i dette laget, men det er uråd å få nærmere opplysninger om hvilket nivå graven er nedskåret fra. En total-vurdering av funnet gjør det imidlertid rimelig å knytte skjelettet til den eldste bosetningsfasen i helleren. Begravelser i tilknytning til e.jernalders heller-bosetning er relativt vanlig. I middelalder synes slike "vilkårlige" begravelser derimot å være sjeldne. Man kan imidlertid ikke utelukke at dette funnet representerer et unntak; for den slags skyld en kriminalsak fra nyere tid. Resultatet fra den radiologiske dateringen må være avgjørende i dette spørsmålet.

Dateringen av skjelettet har stor betydning for vurderingen av eldre jernalders bosetning i dette området, hvor det tidligere ikke er gjort funn fra perioden. Funnet har imidlertid størst interesse i forbindelse med det landsomfattende C13-prosjektet.

Spesifikasjon for prøve for C-14 datering

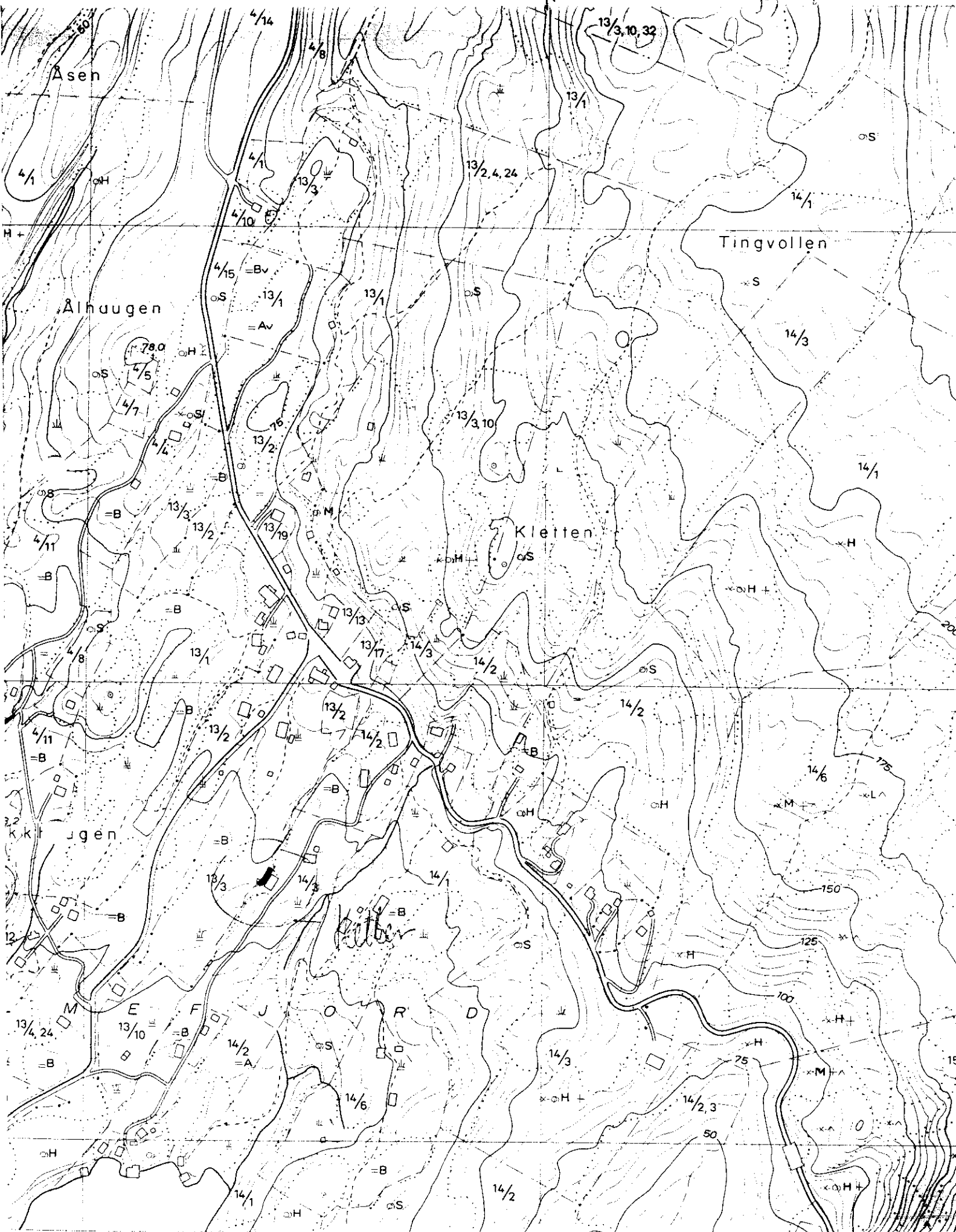
(se rettleiding på baksiden)

1. Oppdragsgiver Hein Bjartmann Bjerck
2. Prøvematerialets art ubrente menneskebein Mengde tilstrekkelig.
3. Prøvens merke .. S.Holmefjord, 14/3, skjelett
4. Prøven funnet av Johannes H. Holmefjord Tidspunkt mai 1984 ..
5. Funnsted S.Holmefjord, 14/3, Fusa k., Hordaland
6. Greenwich koordinater. Lengde $5^{\circ} 40' \emptyset$ Bredde $60^{\circ} 17' N$
7. Formålet med denne datering og nærmere beskrivelse av funnforhold:
Formålet for dateringen og funnforhold er gitt på "dateringsforslag-skjema", og på vedlagte plan- og profilskisser.

8. Prøvens kvalitet: God

9. Antatt alder, evt. i henhold til tidligere datering:
Tidsperiode: trolig folkev.tid, 1450.-1350... Alder B.P.
10. Prøvens behandling før den ble sendt til laboratoriet:

11. Ønskes eventuelt restmateriale i retur? nei
12. Eventuelle andre opplysninger:

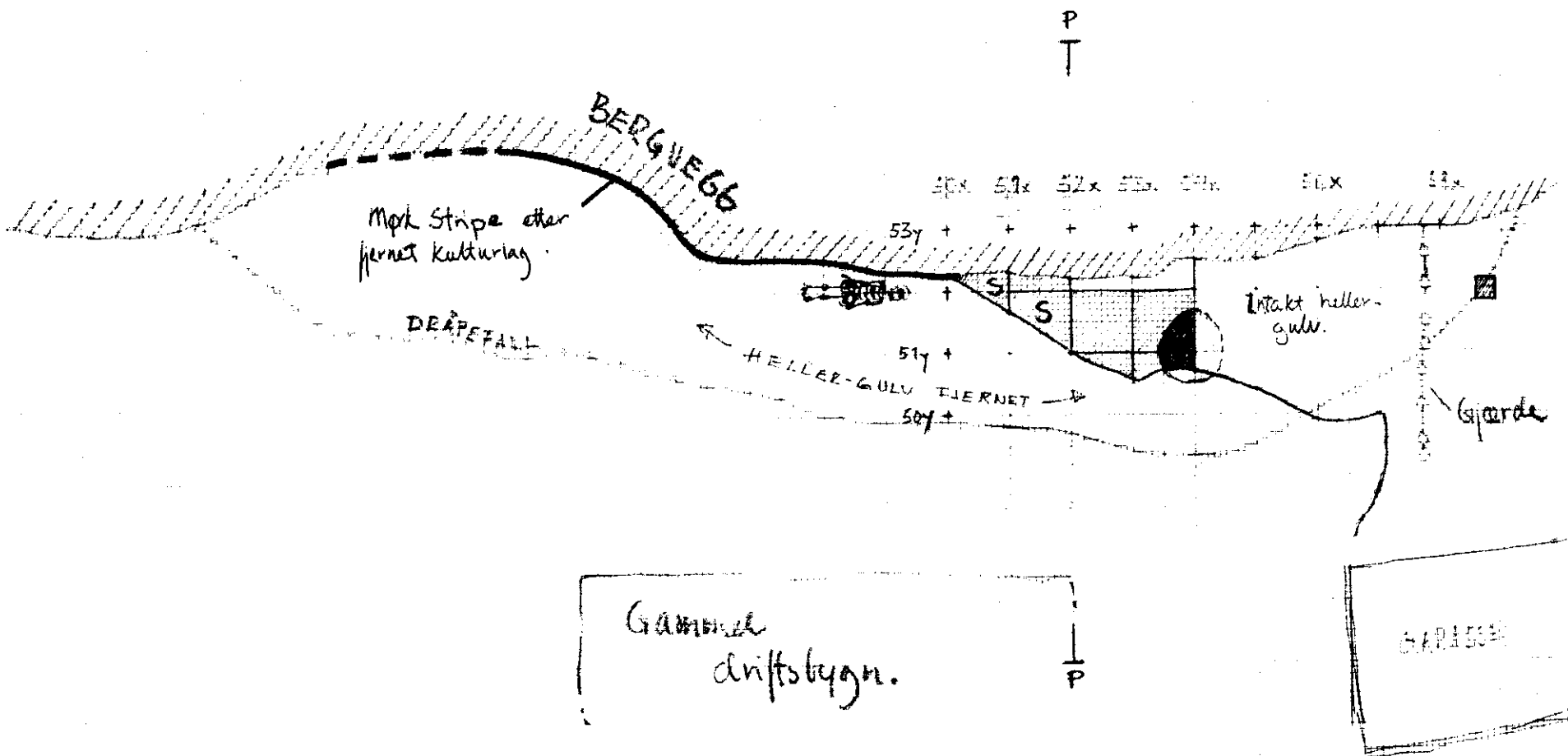
bygning, [ruin, grunnmur]
 iksveg
 yrkesveg (med bro)

Taubane (skitrekk, stolthers)
 Permanent løypestreng
 Rørgate (paskrift)

Elveforbygning, tunnel
 inntak og ulløp
 Grunne

Fornminne
 Ur, steinrøys
 Steinbrøt

Vealøgg 5

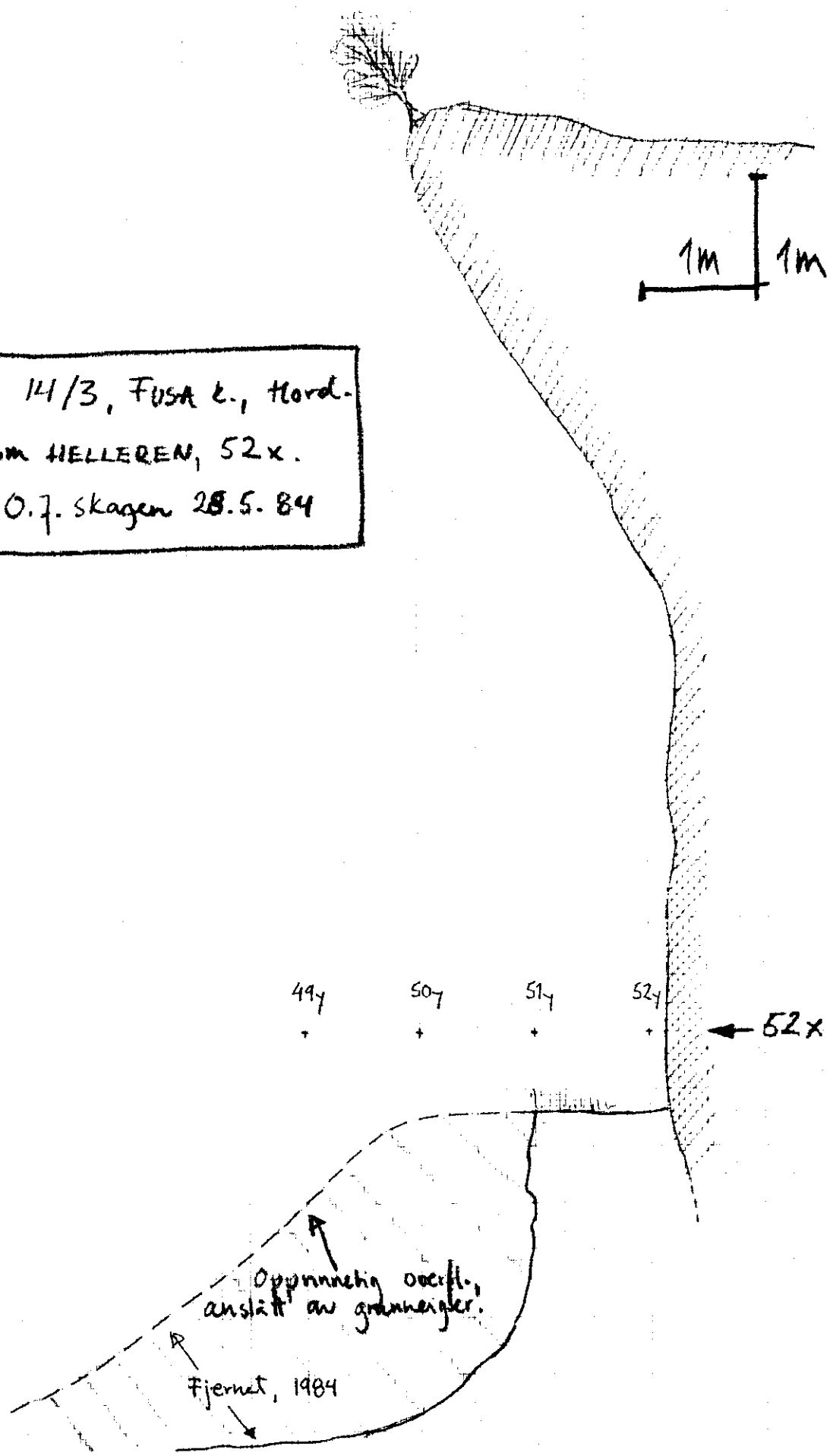

S. Holmfjora, 14/3, Fusa k., Nordland.
 Planskisse over helleren og utgravningsfeltet
 H. Bjørck og O. J. Skagen 28. 5. 24.

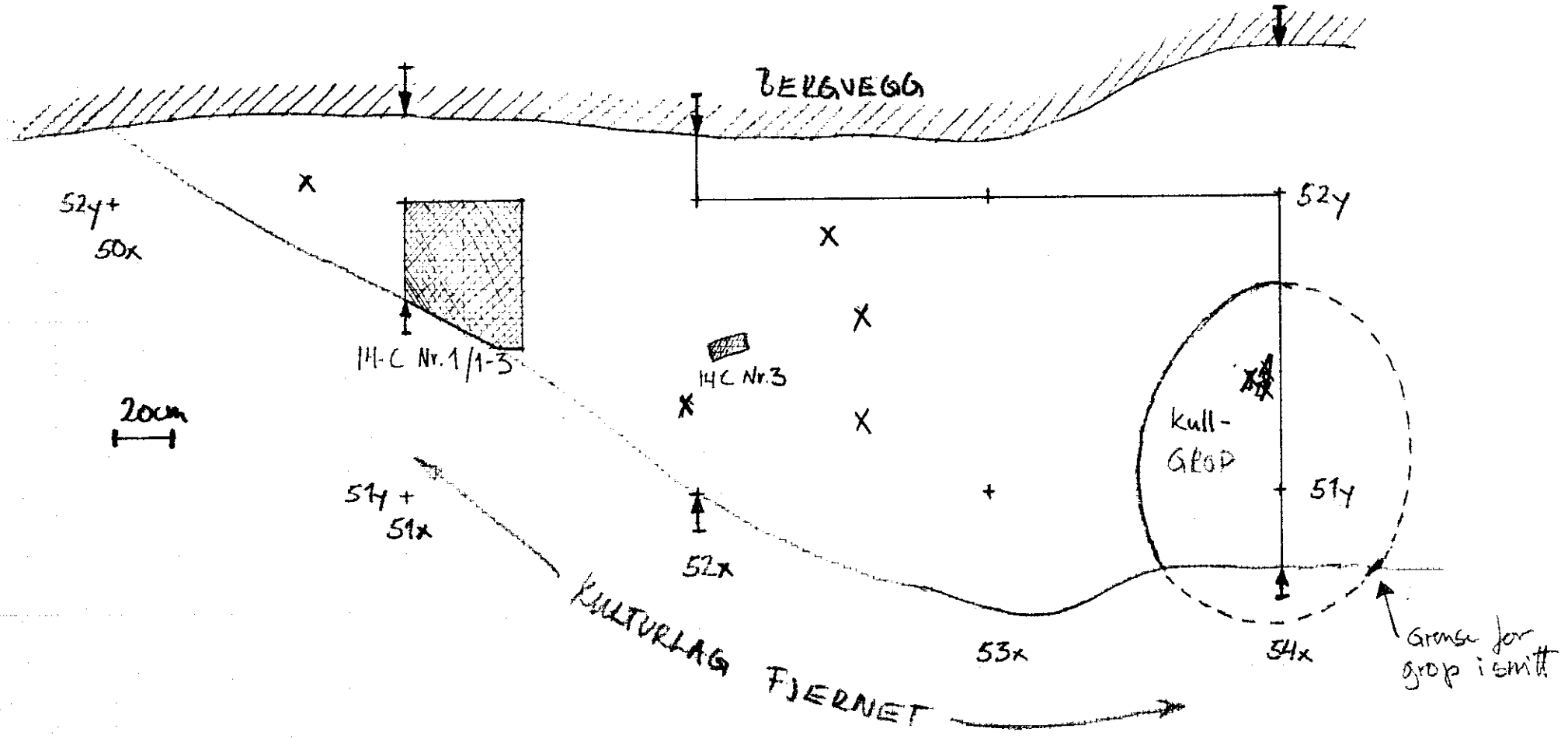
Skjellettets plassering og orientering
 basert på graverens opplysninger.

- 1m
- S = Utgravn. enhet soldat.
- Kullgrop
- Utgravd område

S. Holmejord 14/3, FUSA k., Nord.
SNITT GJENNOM HELLEREN, 52x.
H. Bjørck og O. J. Skagen 28.5.84

Verdøy 8

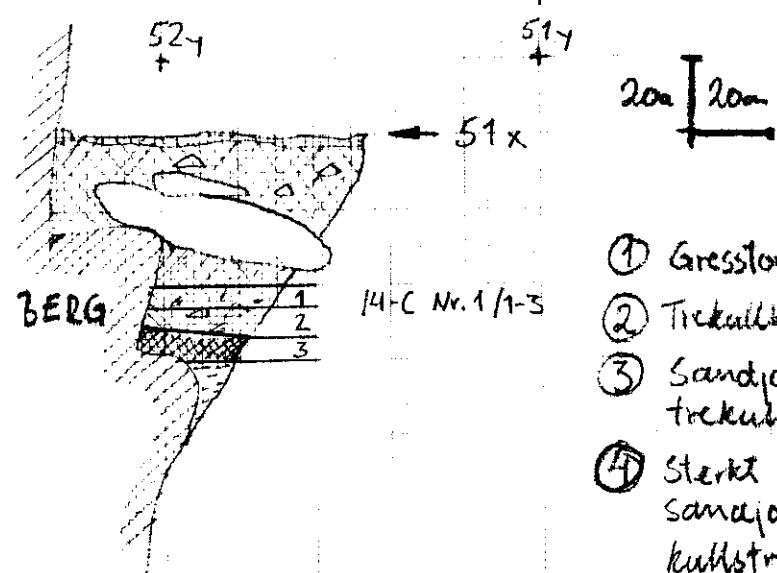
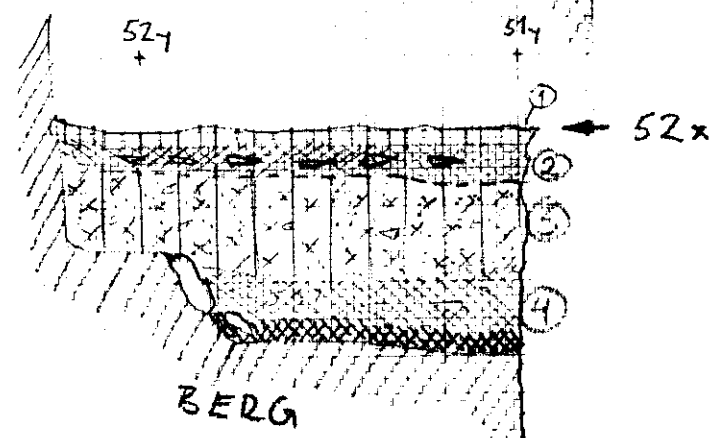
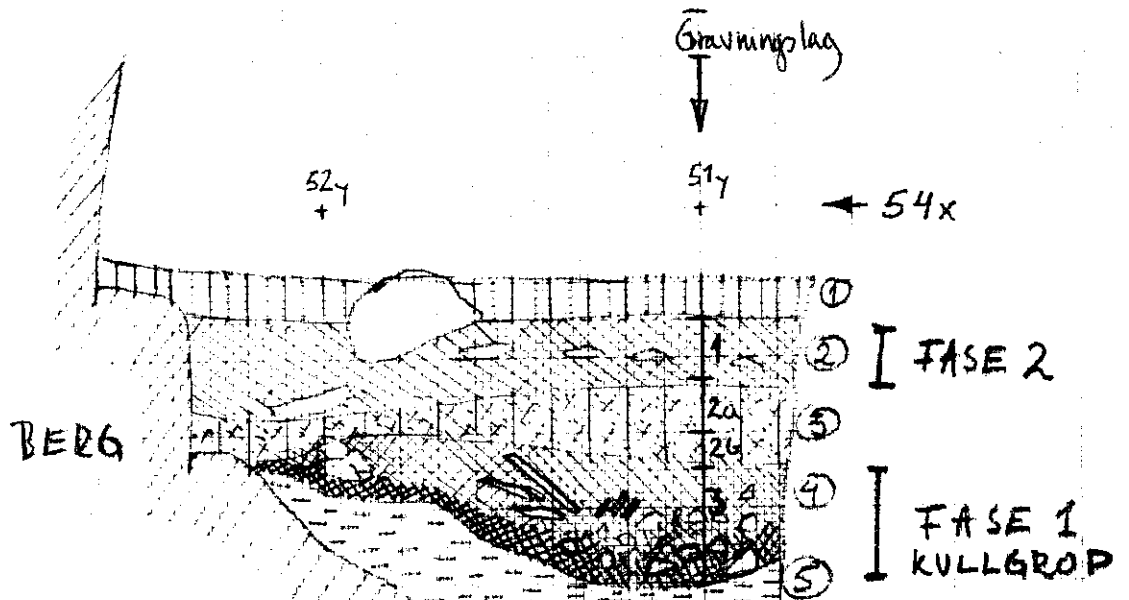

14-C prøve uttak

x = 20cm

FASE 1

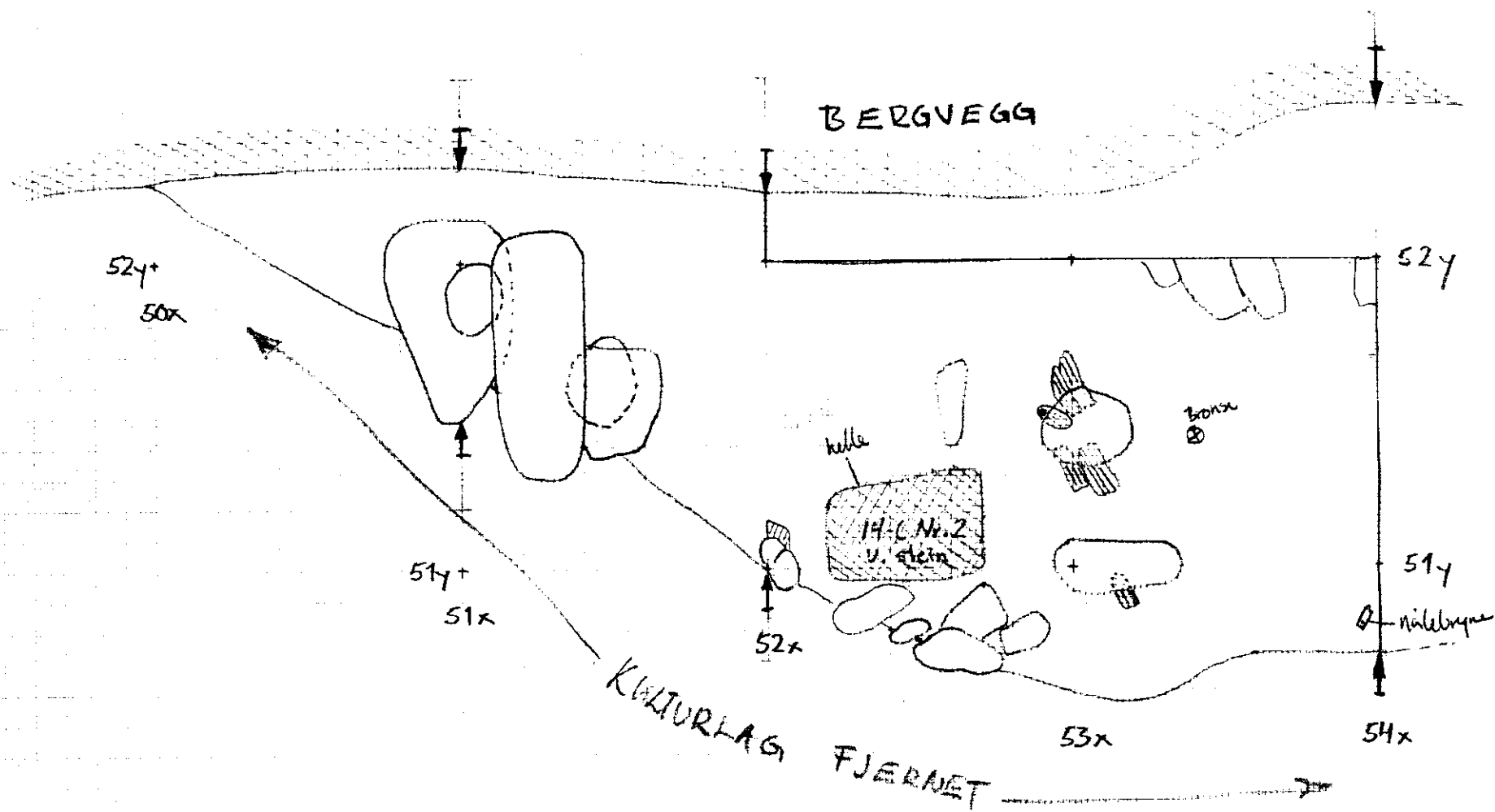
S. Holmefjord, 14/3, Fusa k. Hordaland.
 Planskisse over utgravingsfeltet, Fase 1
 (folkevandringstid)
 H. Bjørck 28.5.84.

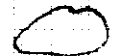
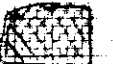
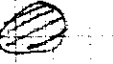
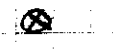

- ① Gressstorv
- ② Trekullholdig sandjord
- ③ Sandjord med spædt trekull
- ④ Sterkt trekullholdig sandjord, mørkt kullstripe nederst
- ⑤ Forvitningsgrus, glimmer striper

S. Holmefjord, 14/3, Fusa k.
 Nordalund.
 Snitt gjennom kulturlaget
 H. Bjørck og O. J. Skagen 28.5.84

Vedlegg 7

- Stein
 - uttak for 14-C prøve, under stein
 - Steinhelle fragment
 - Bronse/kopper fragment
- 20cm

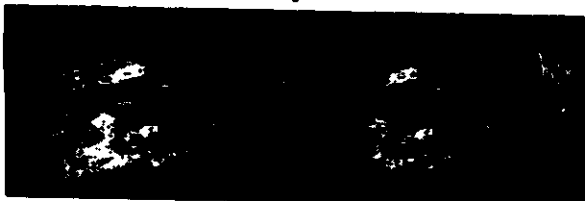
S. Holmeffjord, 14/3, Fusa k., Hordaland.
 Planskisse over utgravningsfelt, Fase 2
 (middelalder)
 H. Bjertek 25.5.84

Vedlegg 10

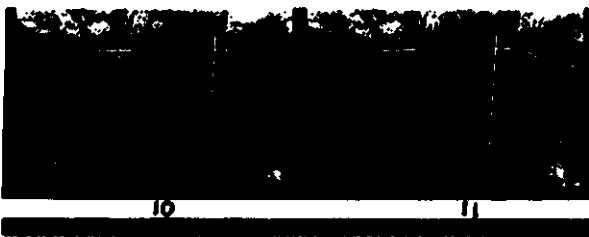
Syvre Holmefjord, 14/3, Fusa k., Nordalund.
Inubetelen. v. H. Bjørck, ~~1984~~^{okt.} 1984

1. Hellingen i profil fra mot NØ
Rest av kullerlag, skimtes midt på
bildet.

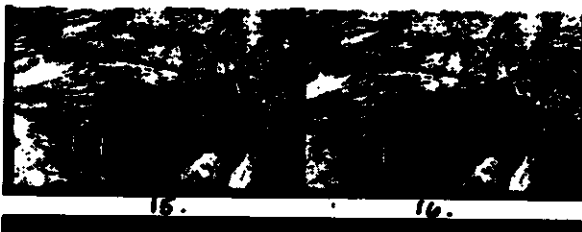
2. Kullerlagsresten i hellingen mot
NV. Johannes H. Holmefjord angir
punktet for skjell-delene

3. Snitt langs 54 x (50.7 - 52.7)
kullgroper sees nederst i snittet.
Mot NØ

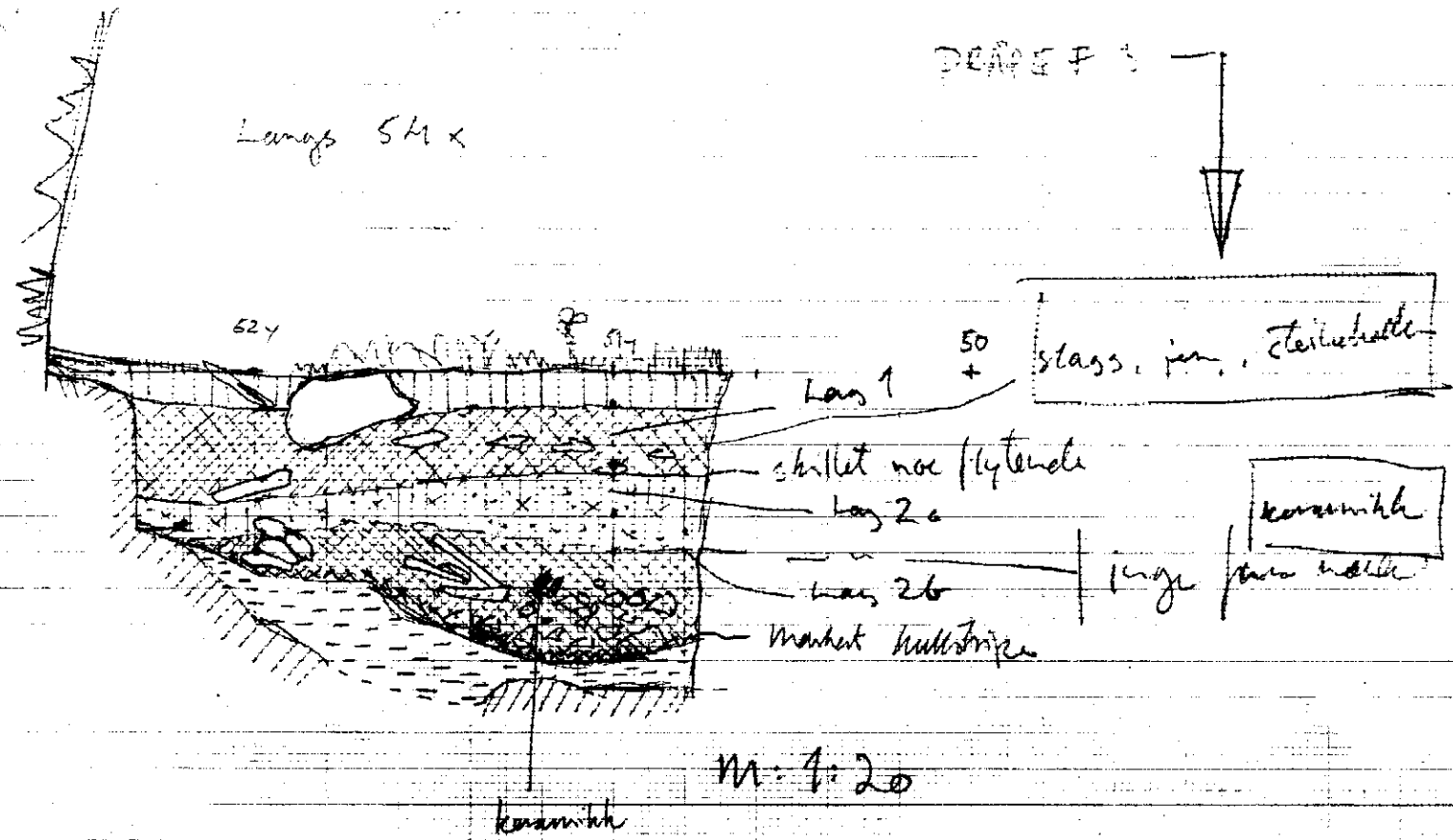
4. Snittet gjennom kullgroper (54 x)
mot NV. Riedskjæringene. f.k. for
snittet er tydelig.

5. Oversikt over utgravings-
området etter utgravningene

Film: Leica 2214:4-36.

Vedlegg ~~10~~ 11

Lag 1 50 x

DØRPE F 3

527

Lag 1 50 +

stass, jern, steinbeholder

skillet noe flytende

Lag 2

keramikk

Lag 2b

lange pinn holder

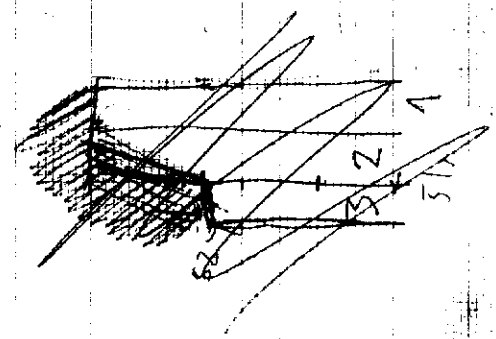
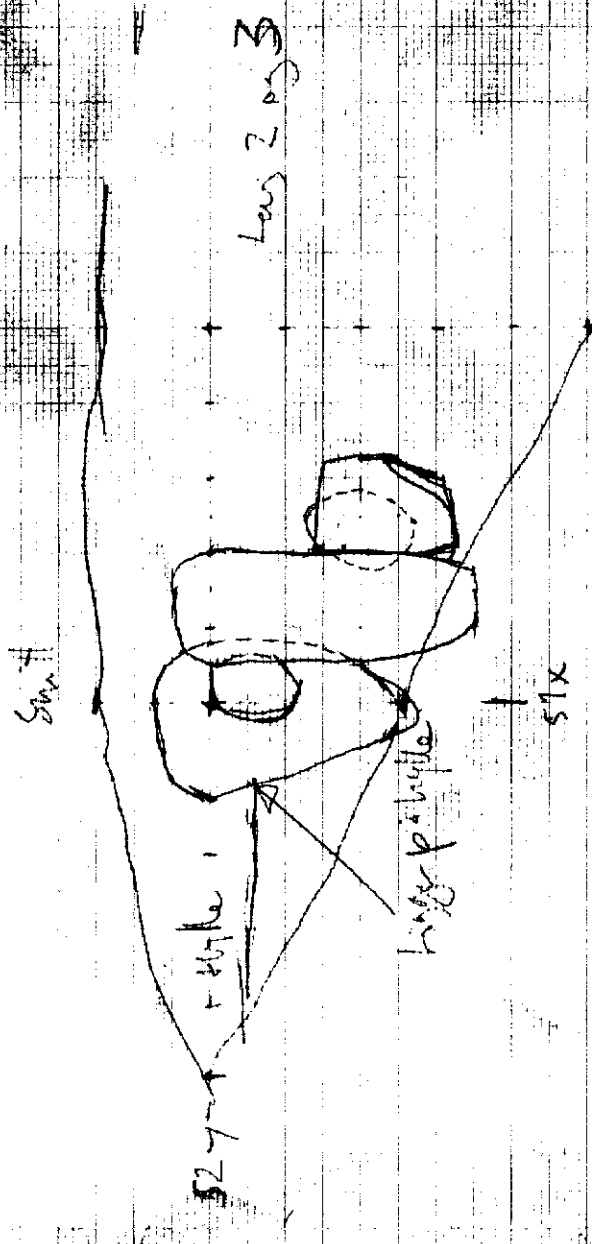
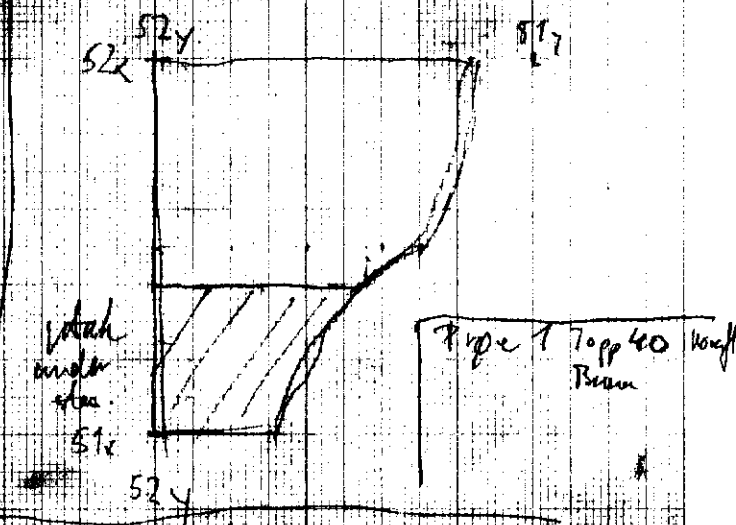
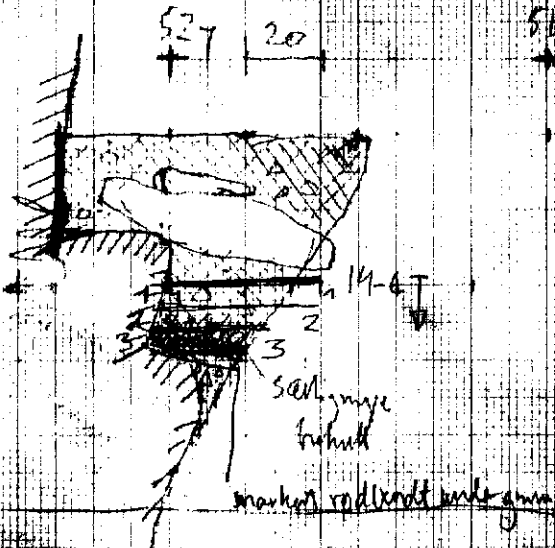
Merket hullstriper

keramikk

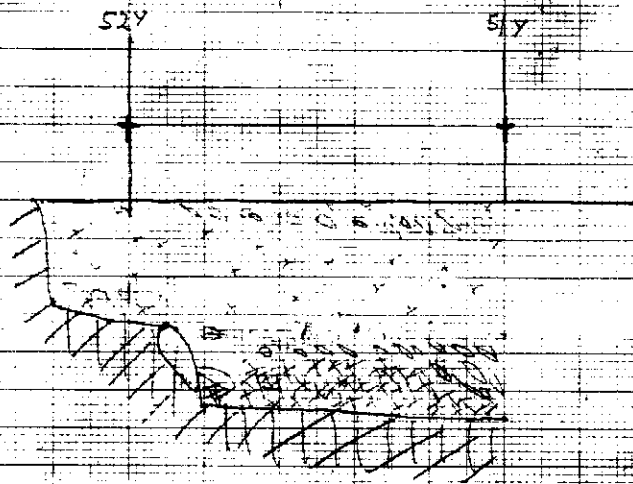
M: 1:20

skrift langs 51x

Plan

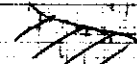
PROFIL LAJAS Y-akse 1 52X

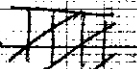

O. J. S.

HOLMÉSDALEN 25/5-84

Målestokk 1:20

SIGNATUR: : fjell

 : forvingsgrus

 : overflate

 : stein

 : kull

50x
50x
50x
50x

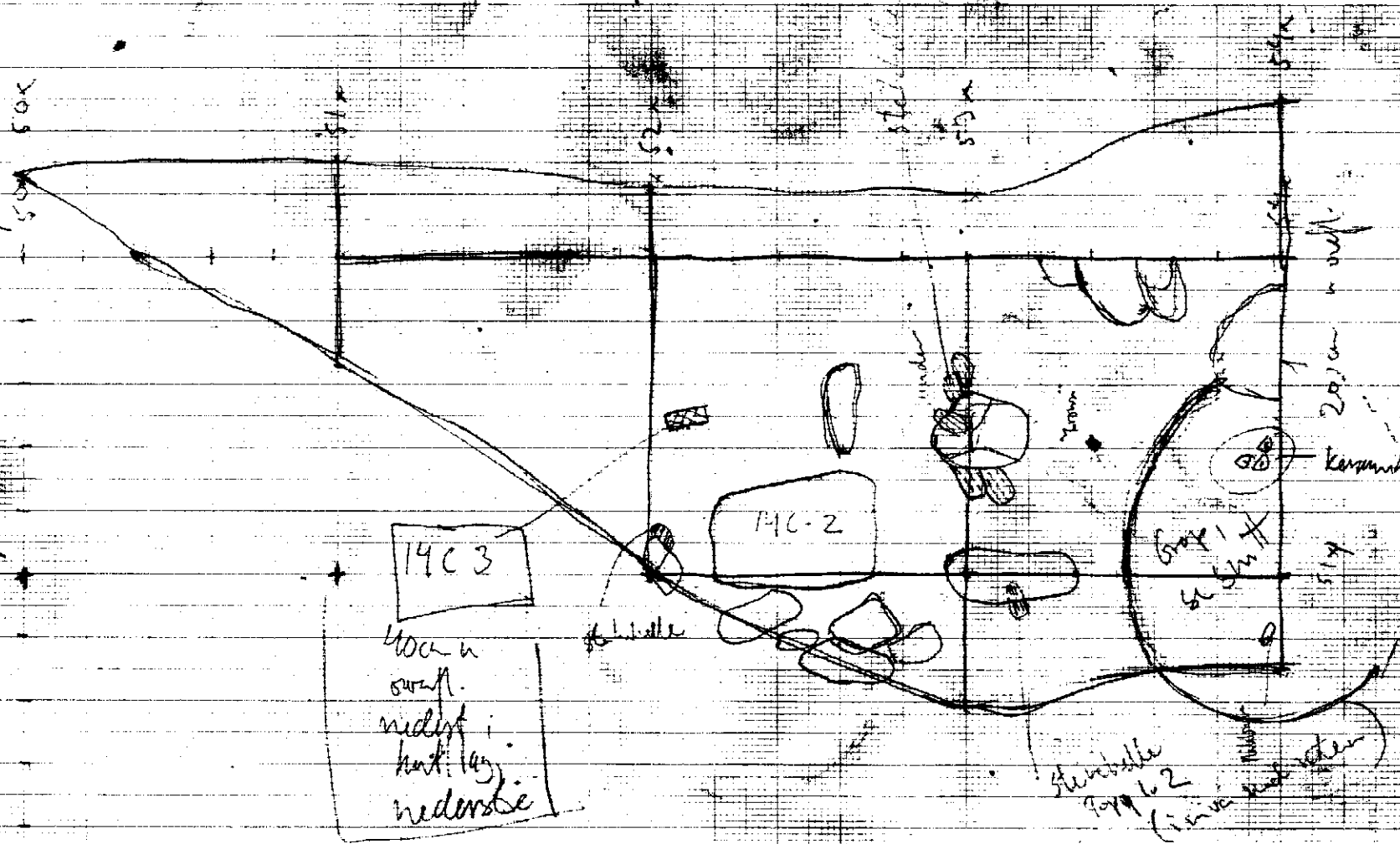
51x

50x

14C3
400 m
sørl.
nordt.
kant: lag
nederste

14C-2

50x
20 m
Kamille, lag
51x
50x
Stenballe
400 m
(i sin
nederste)

46

47

48

49

50

51

52

K

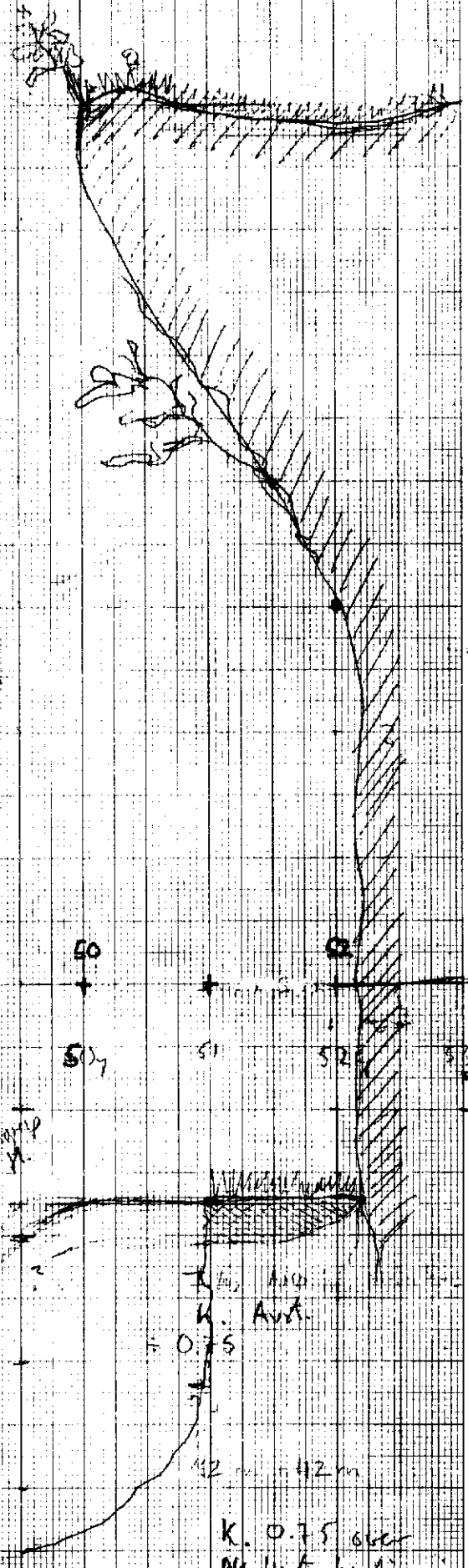
for 100g
part of 100g
part of 100g

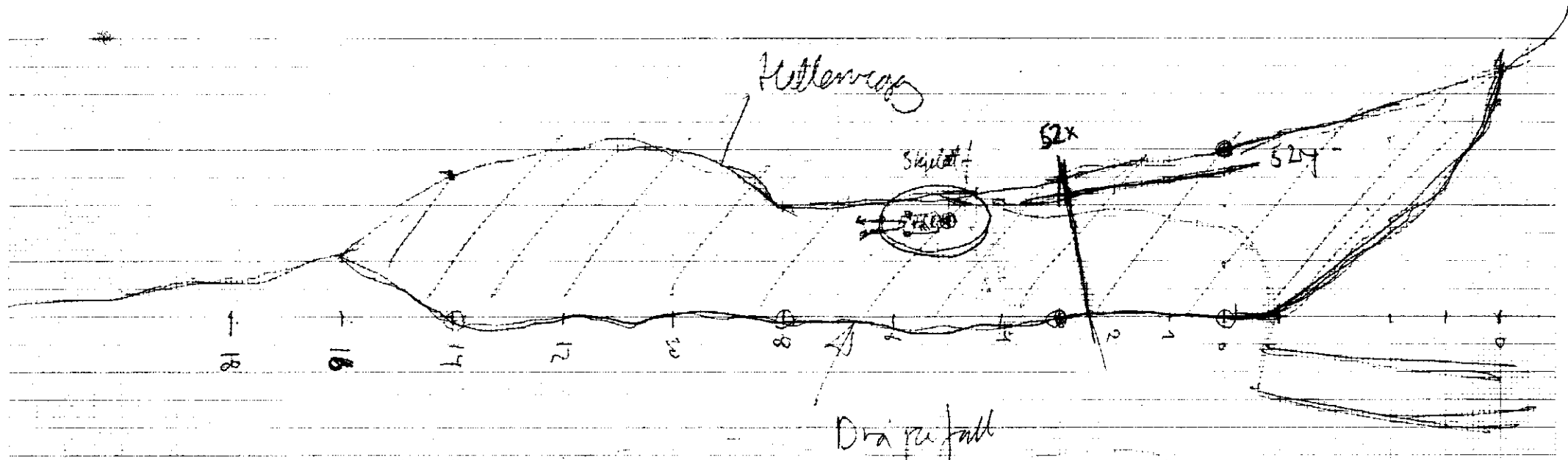
Lamp 52

K. Ant.
0.75

112

K. 0.75 over
No light hatched
red. must be kept
19/5

Dråpefall

Lysbod ligger over fra
skive over lavet snippe

